

ΕΝΩΠΙΟΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τεύχος 50 | ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2009

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ενδοοικογενειακή Βία

Γράφουν:

Ρωξάνη Κωστατζίκη
Έλλη Τσαγκαλίδου

Αφιέρωμα στο έργο του Δημήτρη Τσινικόπουλου

Γράφουν

Ράνια Αλεξίου
Αλέκος Δαφνομήλης
Μανόλης Λαμτζίδης
Κώστας Λογοθέτης
Ελευθέριος Μυλωνάς
Νίκος Επαμ. Φαλαγκάρας
Μέγας Φαράντος

- Ένας χρόνος μετά. Μανόλης Λαμτζίδης
- Η έκτακτη Ολομέλεια Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας για τις “κουκούλες” και την περιύβριση αρχής
- Νεές τεχνολογίες στη διαχείριση των υδάτων. Αγγελική Καλλία - Αντωνίου
- Κίνδυνος σύγχυσης και σήματα φήμης. Μάνια Τσουμίτα

«ΟΥΚ ΕΠ' ΑΡΤΩ ΜΟΝΟ ΖΗΣΕΤΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ»*

Μανόλης Λαμτζίδης
Πρόεδρος του ΔΣΘ

36

Για το Δικηγορικό σύλλογο Θεσσαλονίκης, αλλά και για μένα προσωπικά, περιποιεί ιδιαίτερη τιμή να έχουμε στις τάξεις μας, έναν πνευματικό άνθρωπο του μεγέθους του Δημήτρη Τσινικόπουλου. Με την όλη δράση και παρουσία του, αποδεικνύει ότι ένας άριστος δικηγόρος μπορεί να είναι ταυτόχρονα και δημιουργός, συγγραφέας και πνευματικός άνθρωπος. Υπηρετώντας τη νομική επιστήμη και τη δικηγορία, υπηρετεί αξίες και αρχές που αποτελούν και τις βάσεις του ευρωπαϊκού και παγκόσμιου πολιτισμού.

Αποδεικνύει ότι ο δικηγόρος και ευρύτερα ο νομικός για να επιτελέσει το καθήκον του οφείλει να στοχάζεται, να προβληματίζεται και να θέτει συνεχώς ερωτηματικά για τον ίδιο τον άνθρωπο και την πορεία του στη ζωή.

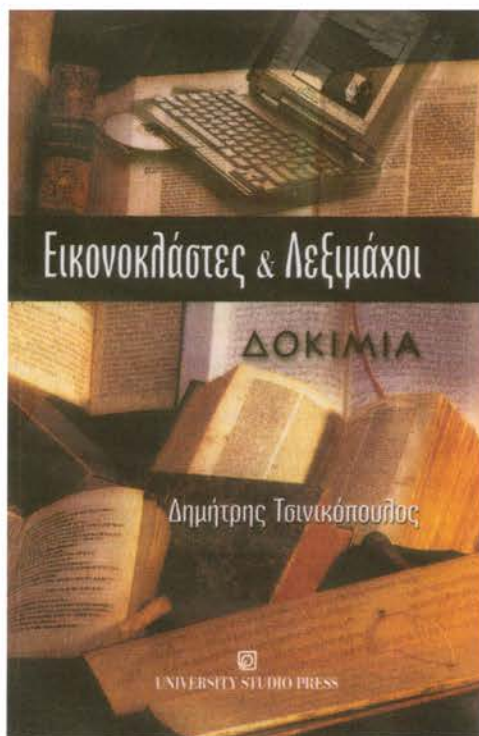
Νομική σκέψη και δικηγορική πρακτική στερούμενες από φιλοσοφικό υπόβαθρο και πνευματική ενατένιση και έμπνευση και αναζήτηση, καθίστανται στείρες και αναποτελεσματικές και χωρίς ηθικό και πνευματικό έρμα απαραίτητο για την ορθή και μέσα στο πλαίσιο της επαγγελματικής δεοντολογίας άσκηση της δικηγορίας. Δυστυχώς, τα παραδείγματα δικηγόρων και νομικών που «ξεστράτισαν» επαγγελματικά μη διαθέτοντας την ηθική και πνευματική θωράκιση είναι πολλά και επίκαιρα. Στις μέρες μας, είναι σπάνιο το είδος αυτών των ανθρώπων που ταυτόχρονα αγωνίζονται για το Βιοπορισμό τους, αλλά και δεν εγκαταλείπουν τους προβληματισμούς τους για τα ηθικά και φιλοσοφικά διλήμματα που θέτει η ίδια η ζωή. Στην κατηγορία αυτή αναμφισβήτητα ανήκει κι ο Δημήτρης Τσινικόπουλος.

«Ουκ επ'άρτω μόνο ζήσεται άνθρωπος...». Αυτή την επιταγή ο Δημήτρης Τσινικόπουλος προσπαθεί άοκνα, με επιτυχία, να κάνει καθημερινή πράξη παρέχοντας στους αναγνώστες των βιβλίων του, αλλά και σε όσους μετέχουν στους προβληματισμούς του τη δυνατότητα να αποδρούν από την καθημερινότητα και να στοχάζονται για τη ζωή την ίδια ανατροφοδοτώντας την καθημερινή τους δράση.

Αγαπυτέ φίλε Δημήτρη,

Σου εύχομαι ειλικρινά να εξακολουθείς να διατηρείς την πνευματική ευρωστία σου, να αγωνίζεσαι τον «αγώνα τον καλό» για να εμπνέεις και να φωτίζεις με τις σκέψεις σου και τους προβληματισμούς σου την καθημερινή μας δράση.

Με απεριόριστη εκτίμηση και ειλικρινή φιλικά αισθήματα.

* Επιστολή του Μ. Λαμτζίδα που διαβάθηκε κατά την εκδήλωση.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΜΥΛΩΝΑ

Ελευθέριος Μυλωνάς
Πρόεδρος της Πολιτιστικής
Επιτροπής Δ.Σ.Θ.

37

Κυρίες και Κύριοι, αξιαγάπητοι φίλοι,
Ο Δ.Σ.Θ. τον οποίο ως σύμβουλος και ως πρόεδρος της Πολιτιστικής Επιτροπής έχω την τιμή να εκπροσωπώ, αισθάνεται ιδιαίτερη ικανοποίηση και χαρά, γιατί ένα εκλεκτό μέλος του, ο Δικηγόρος και συγγραφέας Δημήτρης Τσινικόπουλος, συνεχίζοντας τη λαμπρή συγγραφική πορεία του, παρουσιάζει απόψε το καινούργιο του βιβλίο με το διακριτικό τίτλο **ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΑΙΩΝΕΣ**.

Προσωπικά, δεν επιθυμώ και δεν τολμώ, – άλλωστε δεν θεωρώ τον εαυτό μου ικανό να το κάνει – να αναλύσω το περιεχόμενο του βιβλίου. Αυτό θα το κάνουν άλλοι αρμοδιότεροι και καταλληλότεροι από μένα.

Άλλωστε, αφού είμαι στενός φίλος του Δημήτρη Τσινικόπουλου, τον θαυμάζω και τον αγαπώ, αν απόψε θα επιχειρούσα να τον επαινέσω, γιατί μόνο καλά λόγια θα μπορούσα να πω, θα κινδύνευα να κατηγορηθώ για συναισθηματικό επηρεασμό. Γι'αυτό, επιτρέψτε μου να πω δύο λό-

για σαν απλός αναγνώστης. Το καινούργιο βιβλίο του Δημήτρη Τσινικόπουλου με τον ωραίο λόγο, το βαθύτατο στοχασμό και την ποιητική έκφραση ενός πνευματικού δημιουργού όπως είναι ο ίδιος, είναι ένα βιβλίο που δεν πρόκειται να απασχολήσει το μελλοντικό αναγνώστη με μια μόνο ανάγνωση.

Είναι ένα βιβλίο που δε θα ξεχαστεί σ'ένα ράφι μιας βιβλιοθήκης, αλλά θα διαβαστεί και θα ξαναδιαβαστεί πολλές φορές. Και κάθε φορά ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης θα ανακαλύπτει και κάτι καινούργιο. Για να ενημερωθεί, να σκεφτεί, να προβληματιστεί και να βιώσει αισθητική πληρότητα.

Αγαπυτέ Δημήτρη, όλοι οι φίλοι σου, σου ευχόμαστε να συνεχίσεις και στο μέλλον τη λαμπρή συγγραφική πορεία σου και να μας προσφέρεις καινούργια δείγματα της θαυμάσιας λογοτεχνικής σου δουλειάς.

>> Από αριστερά: Σωκράτης Δεληβογιατζής, Καθηγητής της Φιλοσοφικής του Α.Π.Θ., ο Δρ. Ιατρικής και Δικηγόρος Κώστας Λογοθέτης, ο Δημήτρης Τσινικόπουλος, Αλέκος Δαφνομήλης, Πρόεδρος της Ε.Σ.Β. Ελλάδος και ο Πρόεδρος της Πολιτιστικής Επιτροπής Δ.Σ.Θ. και δικηγόρος Ελευθέριος Μυλωνάς

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΑΙΩΝΕΣ (30 + 6 ΔΟΚΙΜΙΑ) ΜΙΑ ΠΡΟΣΕΠΙΣΗ ΣΤΟ ΝΕΟ ΔΟΚΙΜΙΑΚΟ ΕΡΓΟ (2008) ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΙΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

38

Αλέκος Δαφνομήλης
Πρόεδρος της Εταιρίας
Συγγραφέων Β. Ελλάδος

Από πολλά χρόνια παρακολουθώ την πορεία του Δημήτρη Τσινικόπουλου, διακεκριμένου δικηγόρου της πόλεώς μας, στο χώρο του πνεύματος. Ερευνητής, μελετητής, δοκιμιογράφος, διηγηματογράφος, αλλά και ποιητής – διαψεύδοντας όσους ισχυρίζονται ότι η θετική σκέψη του νομικού έρχεται σε αντίθεση με την υποκειμενικότητα της ποιήσεως, έχει παραγάγει ένα πλούσιο, πολύπλευρο και υψηλής ποιότητας έργο.

Συγκεκριμένα, έχει εκδώσει μέχρι σήμερα τέσσερις τόμους δοκιμίων, δύο συλλογές γνωμικών, τρεις μελέτες και πέντε ποιητικές συλλογές, ενώ έχει μεταφράσει βιβλικά και λογοτεχνικά κείμενα, γνωστών ξένων ποιητών. Παράλληλα, δικά του δοκίμια και ποιήματα έχουν μεταφραστεί σε ξένες γλώσσες (Αγγλικά, Γερμανικά, Γαλλικά, Ιταλικά).

Ιδιαίτερη θέση κατέχουν στο έργο του Δημήτρη Τσινικόπουλου τα θέματα που σχετίζονται με τη Φιλολογία και το Δίκαιο της αρχαίας Εγγύς Ανατολής, και τα οποία – όπως έγραφα παλαιότερα σε κριτικό μου σημείωμα στην εφημερίδα «Νέα Μακεδονία», για το βιβλίο του «Φως εξ Ανατολής» "παρουσιάζονται με περιεκτικό και γλαφυρό τρόπο, δίνοντάς μας την ευκαιρία να γνωρίσουμε τη σοφία και την περιρρέουσα ατμόσφαιρα μιας θελκτικής εποχής και περιοχής".

Ο Δημήτρης Τσινικόπουλος κατορθώνει να συνδυάσει επιτυχώς την επιστημονική προσέγγιση, (με τρόπο κατανοητό για τον αναγνώστη), και τη λογοτεχνική χάρη – χωρίς η μία να αποβαίνει σε βάρος της άλλης –, τα δε κείμενά του, φανερώ-

νουν το μόχθο που κατέβαλε για να αναζητήσει και να εξερευνήσει τις πηγές του, τις οποίες αξιοποίησε μεθοδικά.

Ο άνθρωπος αποτελεί τον βασικό άξονα του έργου του συγγραφέα, που – ας σημειωθεί – είναι ένα βαθιά στοχαζόμενο άτομο, αναζητώντας απαντήσεις και γνώση στη χριστιανική διδασκαλία.

Είναι επίσης αξιοσημείωτο ότι αν και ο συγγραφέας προσεγγίζει τα θέματα από τη δική του πλευρά, αφήνει εντούτοις, τον αναγνώστη, να προβληματιστεί και να προσπαθήσει να βρει εκείνος τη λύση. Γι' αυτό και είναι δοκίμια, διανοητικές, δηλαδή προσπάθειες και προσεγγίσεις των θεμάτων.

Όπως προείπα, ο Δημήτρης Τσινικόπουλος είναι και ένας προικισμένος ποιητής, που διακρίνεται για το βαθύ στοχασμό, τον πηγαίο και γνήσιο λυρισμό, τη λιτή έκφραση, το λεκτικό πλούτο και τη στιχουργική δεξιότητα. Έξοχα δείγματά του, τα Τρίστιχα και Χάι-κου, και η Μέθεξη.

Αλλά, για να επανέλθουμε στο δοκιμιακό του έργο, θα πούμε λίγα λόγια για το παρουσιαζόμενο βιβλίο, που έχει τον τίτλο «Ανάμεσα σε δύο αιώνες». Είναι μία συλλογή τριάντα έξι δοκιμίων, ταξινομημένων σε τρεις ενότητες:

Στην πρώτη, ο συγγραφέας, εξετάζει επίκαιρα ζητήματα, καθώς και προβλήματα που απασχόλησαν την ανθρωπότητα το τέλος του εικοστού και τις αρχές του εικοστού πρώτου αιώνα. Η ενότητα αυτή αποτελείται από 14 δοκίμια και είναι η πιο καθοριστική κατά την άποψή μου. Δοκίμια με τίτλο «Η απανθρωποποίηση της ανθρωπότητας», «Η οπι-

>> Από αριστερά: ο Αλέκος Δαφνομήλης, ο συγγραφέας, ο Καθηγητής του Α.Π.Θ. Σωκράτης Δεληβογιατζής, η σύζυγος του συγγραφέα και η κόρη του Χριστίνα.

σθοδρομική πρόοδος», «Η άνοδος του ανορθολογισμού», «Η αποστροφή και η εκτροπή», «Παγκοσμιοποίηση και Ελληνοποίηση», κρατούν αμείωτο το ενδιαφέρον του αναγνώστη σε καυτά και επίκαιρα θέματα.

Στη δεύτερη, θίγει ζητήματα που αφορούν τις σχέσεις των δύο φύλων και την εξέλιξη και τις συνέπειες των κοινωνικών αντιλήψεων μέσα στην τελευταία εικοσαετία πάνω σε θέματα συμπεριφοράς και ηθικής. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα δοκίμια με τίτλο Αποκρυπτογραφώντας το μυστήριο της θηλυκότητας, Η δικτατορία του Τζιν, Ο εγω(τ)ισμός της αγάπης, Ανελεύθερη αγάπη ή ανέραστη ελευθερία, κ.αλλ. Η ενότητα αποτελείται από δέκα δοκίμια.

Τέλος, στην τρίτη ενότητα ο συγγραφέας αναφέρεται σε υπαρξιακά και γενικότερα κοινωνικά θέματα. Με εντυπωσίασαν κυρίως τα δοκίμια με τίτλο, Η δυναμική της ερώτησης, Οι φταίχτες, Η ευεργεσία της αυταπάτης, Πλουτοκράτορες και πνευματόνθρωποι, Η μεταμόρφωση του ανθρώπου.

Διαπιστώνοντας την καθοδική πορεία της ανθρωπότητας, εξαιτίας της απεμπολήσεως των αιώνιων ανθρωπίνων αξιών, ο συγγραφέας, κινούμενος στο χώρο του υπαρξιακού στοχασμού, ελπίζει και στοχεύει στην αναστροφή της, ώστε ο άνθρωπος να ανέλθει στο επίπεδο που του αξίζει. Να μετατραπεί από Homo teleorticticus και consumers που είναι σήμερα, σε homo novus, σε νέο άνθρωπο σύμφωνα με το ρητό του Μένανδρου «Ως χαρίεν άνθρωπος, όταν άνθρωπος η».

Διαβάζοντας το βιβλίο αυτό ο αναγνώστης, διαπιστώνει το εύρος και το βάθος των γνώσεων του Δημήτρη Τσινικόπουλου, την ικανότητα διεισδύσεώς του στα φλέγοντα υπαρξιακά και κοινωνικά προβλήματα την ικανότητά του να θέτει καίρια ερωτήματα πάνω σ'αυτά, για περαιτέρω προβληματισμό, και τη γλαφυρότητα του ύφους του.

Τελειώνοντας, να ευχηθώ στο συγγραφέα «καλή επιτυχία», και πάντοτε να συνεχίζει να μας δίνει τους πλούσιους και εύχymους καρπούς της πνευματικής του δημιουργίας.

«ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΑΙΩΝΕΣ» ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΑΤΙΑ

40

Μέγας Φαράντος
Ομότιμος Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Τη συλλογή δοκιμίων με τίτλο «Ανάμεσα σε 2 αιώνες», ανέγνωσα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Η πλούσια και επίκαιρη θεματολογία του βιβλίου, με τα μεστά σε ιδέες περιεχόμενά του, τον πλούτον των πληροφοριών και των γνώσεων στα επί μέρους θέματα, τις εύστοχες τοποθετήσεις και κρίσεις καθιστούν τούτο, όντως, ένα εξαιρετο βιβλίο.

Το βιβλίο ασκεί εποικοδομητική επίδραση στον αναγνώστη: εμπλουτίζει τις γνώσεις, προβληματίζει και οξύνει την κρίση και παρακινεί σε ορθές το-

ποθετήσεις και προσανατολισμούς.

Μέσα από τις σελίδες του διαφαίνεται η αγωνιώδης προσπάθεια του συγγραφέως να συμβάλλει, από της δικής του σκοπιάς, στην διαμόρφωση μιας κοινωνίας, της οποίας τα Άτομα θα εμφορούνται από και θα πραγματώνουν τα ανθρωπιστικά ιδεώδη της αγάπης, δικαιοσύνης, αλληλοσεβασμού κ.λπ.

- Στον διακεκριμένο διανοούμενο και συγγραφέα κ. Δημήτριον Τσινικόπουλον αξίζουν, όντως, έπαινοι και συγχαρητήρια για την προσφοράν του αυτήν.

ΚΑΠΟΙΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΣΤΑ ΝΕΑ ΔΟΚΙΜΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΙΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

Κώστας Λογοθέτης
Δικηγόρος – Δρ. Ιατρικής

Η τιμή που μου έκανε ο συνάδελφος κος Δημήτρης Τσινικόπουλος ζητώντάς μου να συμμετάσχω στην παρουσίαση του νέου βιβλίου του, ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΑΙΩΝΕΣ, με βρήκε όχι μόνον πρόθυμο, αλλά και έτοιμο να το κάμω: χωρίς ο ίδιος να το ξέρει, το είχα ήδη διαβάσει και οι απόλυτα θετικές εντυπώσεις μου ήταν ήδη διαμορφωμένες.

Πολλά θα μπορούσε να πει κανείς για τα θαυμάσια αυτά δοκίμια που συναποτελούν το περιεχόμενο της νέας αυτής προσπάθειας του καλού μου συναδέλφου. Ο περιορισμένος όμως χρόνος αυτής της παρουσίασης, λίγα μόνον λόγια μου επιτρέπει να παραθέσω, συνοψίζοντας τις σκέψεις μου στα παρακάτω.

Παρά την μεγάλη ποικιλία των θεμάτων ενός σημαντικού αριθμού δοκιμίων, όλο το έργο διατρέχεται από κάποιες επισημάνσεις, χαρακτηριστικές της σημερινής μας κοινωνίας. Για παράδειγμα η απανθρωποποίηση του ανθρώπου ευθέως αποδίδεται και στα σχετικά βιντεοπαιχνίδια, τα οποία συστηματικά και εσκεμμένα οδηγούν τη νεολαία, σε παγκόσμιο επίπεδο, στο να θεωρεί την θανάτωση ή τον καταβασανισμό του συνανθρώπου μας απλά και μόνο σαν άλλο ένα παιχνίδι. Ακόμη καταγράφεται ο βαθύς προβληματισμός του συγγραφέα, σε αντίθεση με τις κρατούσες απόψεις, για το εάν ένας αιώνας που άφησε πίσω του εκατό εκατομμύρια νεκρούς είναι αιώνας ραγδαίας προόδου ή δραματικής οπι-

>> Αποψη του ακροατηρίου της εκδήλωσης

σθοδρόμησης. Δεν αμφισβητεί βεβαίως ο συγγραφέας την απίστευτη συσσώρευση γνώσεων σε όλους τους τομείς του επιστητού. Ορθότατα όμως επισημαίνει την απώλεια της “σοφίας” που κυριολεκτικά χάθηκε μέσα στον όγκο των γνώσεων. Εξάλλου αυτές ακριβώς οι γνώσεις ήταν που χρησιμοποιήθηκαν για την εξόντωση των ανθρώπων, την καταστροφή του περιβάλλοντος, την μόλυνση των νερών και του αέρα.

Πώς όμως να αντιμετωπιστούν όλα αυτά και πώς να βρεθούν οι λύσεις, όταν ουσιαστικά έχει εξοβελιστεί και η έννοια του διαλόγου, η μόνη δηλαδή δυνατότητα συνεννόησης μεταξύ ελλόγων όντων; Σωστά λοιπόν ο συγγραφέας επισημαίνει πως στις μέρες μας ο διάλογος αντικαταστάθηκε από τους παράλληλους μονολόγους όπου καθένας “απαγγέλει” το δικό του λογύδριο, χωρίς καμμία ομοιότητα με την αληθινή διαλεκτική διαδικασία, που στο κάτω κάτω της γραφής γεννήθηκε στον τόπο μας αιώνες πριν. Εύστοχα εντοπίζεται και η βασική αιτία του κακού, που είναι η τηλεόραση και η σημερινή θέση της στις σύγχρονες κοινωνίες. Αντί λοιπόν η τηλεόραση να είναι απλά ένα μέσο μόρφωσης και ψυχαγωγίας, δεχθήκαμε και ανεχθήκαμε να γίνει ο κύριος διαμορφωτής των κοινωνικών μας παραμέτρων. Βλέποντας λοιπόν ο συγγραφέας την έκταση και την ένταση του φαινομένου σε παγκόσμιο πλέον επίπεδο, δίκαια χαρακτηρίζει τον σύγχρονο άν-

θρωπο ως “*homo teleopticus*”, εύστοχα αποδίδοντας την παθολογική πλέον εξάρτηση μεταξύ ανθρώπου και τηλεόρασης.

Τέλος, ιδιαίτερη εντύπωση προκαλεί η φιλοσοφική τοποθέτηση του συγγραφέα απέναντι στον ίδιο τον άνθρωπο ως βιολογική οντότητα. Ενώ ολόκληρο το βιβλίο έχει ως αντικείμενο μελέτης τον άνθρωπο και την συμπεριφορά του, ο συγγραφέας δεν διστάζει να επισημάνει και να εμβαθύνει στην κυριότερη παράμετρο της ανθρώπινης υπόστασης, αυτήν που συνήθως όλοι ξεχνάμε μέσα στην λαίλαπα της προσπάθειας επιβίωσης: Την ασημαντότητά μας, την ταχύτητα με την οποία ερχόμαστε και παρέρχομαστε απ’ αυτήν την ζωή, αφήνοντας πίσω μας όλα εκείνα για τα οποία θυσιάσαμε, ταλαιπωρήσαμε ή καταστρέψαμε την ζωή μας. Αν ο “καημός των ερειπίων” που επισημαίνει ο συγγραφέας, μας θυμίζει την εξαφάνιση ολόκληρων αυτοκρατοριών, τι θα πρέπει να σκεφτόμαστε για τον απλό, ανώνυμο άνθρωπο που έρχεται και παρέρχεται απ’ τη ζωή, χωρίς να αφήσει το παραμικρό ίχνος του περάσματος του;

Τελευταία, αλλά όχι ασήμαντη, επισήμανση, είναι η τόσο ορθή και ελκυστική χρήση της ελληνικής γλώσσας. Σε μια εποχή αποκαρδιωτικής λεξιπενίας, είναι παρήγορο ότι υπάρχει ακόμη η γνώση και ο σεβασμός της πλουσιότερης γλώσσας του κόσμου.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ: ΕΝΑΣ ΔΟΚΙΜΙΟΓΡΑΦΟΣ ΜΕ ΚΑΙΡΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΙΖΕΙ ΚΑΡΔΙΕΣ

42

Ράνια Αλεξίου
Δημοσιογράφος

Εικοσιπέντε δοκίμια στεγάζονται σ' έναν καλαίσθητο τόμο και, παρόλο που αναφέρονται σ' ανεξάρτητα ποικίλα θέματα, περιστρέφονται σ' έναν άξονα μεταφυσικής αναζήτησης.

Το κάθε δοκίμιο μία σημαντική προσφορά για τον σημερινό άνθρωπο. Ένας συγγραφέας που με την εξουχιστική επιστημονική του έρευνα, και το βαθυστόχαστο χριστιανικό του γίνεσθαι, κατορθώνει να αγγίξει τις καρδιές των ανθρώπων και να προβληματίσει την διάνοιά τους για καιρία πνευματικά ζητήματα.

Με την καθαρότητα της σκέψης του και την απλότητα του λόγου του, χωρίς φανατισμό, με γλυκύτητα, μπορεί να μετατρέψει συνειδήσεις, σε συνειδήσεις ορθών κατευθύνσεων. Όλα αυτά που γράφω, εξ αφορμής του βιβλίου του που διάβασα προσφάτως: ΕΙΚΟΝΟΚΛΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΛΕΞΙΜΑΧΟΙ.

Ακόμη και με τις παραπομπές του ο συγγραφέας, δημιουργεί συγκινήσεις: "Τα μάτια βλέπουν καλύτερα το Θεό μέσα από τα δάκρυα" (Ρητό του Ουγκώ).

Στο δοκίμιό του για τον έρωτα, καταλήγει ότι ο έρωτας για πάντα μπορεί να ζει, μόνο με ανιδιοτελή αγάπη ως αντίδοτο στο εφήμερο σπέρμα του. Αλλιώς, μετατρέπεται, σε πτώμα... ή σύζυγο.

Παροτρύνει να εξοικονομήσουμε χρόνο, εξαγοράζοντας το χρόνο... "τα όμοια θεραπεύονται με τα όμοια". Να αποκτήσουμε ευγλωττία σιωπώντας, γιατί "ένδον η πηγή του αγαθού". Υπερασπιστής άξιος του γραπτού λόγου, επισημαίνει ότι ο πολιτισμός μας μετατρέπεται σε εικονολατρικό πολιτισμό. Σημειώνει, σ' ένα δοκίμιό του, ότι η θρησκεία αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες πηγές καλλιτεχνικής έμπνευσης, αλλά ο άνθρωπος της προσευχής προσεγγίζει με την εμπειρία πίοτερο το θείο, απ' ότι ένας ποιητής.

"Τίποτα δεν είναι ωραίο χωρίς να είναι και αληθινό. Και τίποτε δεν είναι αληθινό χωρίς να είναι ωραίο" όπως έλεγε ο Αλφρέ ντε Μυσσέ. Στην αληθινή τέχνη, συμπλέκονται αρμονικά η αλήθεια, η αρετή και το ωραίο.

Ο συγγραφέας με ήθος και χωρίς φανατισμό, κρίνει το βιβλίο του Μ. Ανδρουλάκη Μν, παραθέτοντας τον Ντοστογιέφσκι, και καταλήγοντας: "όχι η τέχνη για την τέχνη. Ούτε φυσικά ο άνθρωπος για την τέχνη. Αλλά η τέχνη από τον άνθρωπο για τον άνθρωπο". Στο δοκίμιό του "Περί ματαιοδοξίας" αφορίζει την ματαιοδοξία παραθέτοντας απόψεις σπουδαίων στοχαστών όπως του Μπλέζ Πασκάλ, αρχαίων σοφών όπως του Μένανδρου, (κενής δόξας ουδέν αθλιότερον), του Εκκλησιαστή ("Ματαιότης ματαιοτήτων τα πάντα ματαιότης"), του Επίκουρου, ("Λάθε βιώσας") του Φρανς Κάφκα αλλά και του απ. Παύλου (Ο,τι γίνεται, να γίνεται προς όφελος προς οικοδομήν, προς ευχαρίστηση των πολλών). Και κλείνει, παρατηρώντας, ότι είχε δίκιο ο Λα Ροσφουώ που έγραψε: "Αυτό που κάνει ανυπόφορη τη ματαιοδοξία των άλλων, είναι ότι πληγώνει τη δική μας ματαιοδοξία".

Ο συγγραφέας, κρούει τον κώδωνα στο σύγχρονο άνθρωπο, ρωτώντας τον, "τι συμβαίνει λοιπόν με την αμαρτία;" (= α-στοχία). Και τον παραπέμπει να πάρει απαντήσεις, πρώτα-πρώτα από τη Βίβλο, το αρχαιότερο βιβλίο δοκιμασμένης σοφίας ("Δεν υπάρχει άνθρωπος δίκαιος επί της γης, όστις να πράττει το καλόν και να μην αμαρτάνει"). Ακολουθούν ο Δανός φιλόσοφος Σ. Κίρκεγκωρ με τον ρηξικέλευθο αφορισμό "Αμαρτία είναι η κατάσταση της αν-αλήθειας, στην οποία βρίσκεται ο άνθρωπος από δική του υπαιτιότητα".

Επιβάλλεται, καταλήγει, στο σύγχρονο άνθρωπο να μετανοήσει, για να αυτο-θεραπευθεί. "Το να ξεπεράσει κανείς τον εγωκεντρισμό του δεν είναι αρετή. Είναι αναγκαιότητα σωτήρια". Επισημαίνει ότι χωρίς αγάπη, η απόκτηση γνώσεων αυξάνει την σύγχυση και οδηγεί στην καταστροφή και στον πόλεμο. "Οι άνθρωποι εγκατέλειψαν τον Θεό... Ο ξεπεσμός της ανθρωπίνης συνείδησης... είναι ένας από τους αποφασιστικούς παράγοντες όλων των μεγάλων εγκλημάτων του αιώνα".

Ο Δημήτρης Τσινικόπουλος, με μία συνοπτική, περιεκτική και επιστημονική έρευνα, με τρανταχτές αποδείξεις, καταδικάζει την αστρολογία, ως είδος μαντείας που εντάσσεται στον ευρύτατο κύκλο του αποκρυφισμού, ο οποίος ανθεί κυριολεκτικά στις μέρες μας. Αιτία του, όχι μόνο η παρακμή του επιστημονικού ορθολογισμού, αλλά και η μεγάλη διάδοση των Ανατολικών θρησκειών και φιλοσοφιών (Τάο - Βουδισμός κ.λπ.), η αποτυχία των μεγάλων θρησκειών και των εκπροσώπων τους να χειραγωγήσουν αποτελεσματικά τους οπαδούς τους και η απάρνηση της χριστιανικής διδασκαλίας ως μη αληθινής και ικανοποιητικής.

Έτσι ο σύγχρονος άνθρωπος κινδυνεύει, αποδρώντας από τη σκύλα του επιστημονικού ορθολογισμού, να πέσει στη Χάρυβδη του αποκρυφιστικού ανορθολογισμού - επισημαίνει.

Και έτσι, δημιουργείται η εθελοθρησκεία...

Μια λέξη που υπάρχει μόνο μία φορά στην Κ. Διαθήκη και καμιά στην κλασική αρχαιότητα. Θρησκεία, δηλαδή, που έφτιαξαν οι άνθρωποι με το δικό τους θέλημα, με το δικό τους τρόπο, στο δικό τους καλούπι. Η αληθινή θρησκεία, όπως διακήρυξε ο από Ναζαρέτ Ιησούς, είναι αυτή που υπάρχει για τον άνθρωπο_ όχι ο άνθρωπος για τη θρησκεία, όπως το θέλησαν κατ' επίφαση θρησκευόμενοι ανά τους αιώνες.

Οι αιώνες άφησαν την αγάπη και μετέβαλαν τη διδασκαλία του Χριστού σε δόγματα. Έτσι κατάνησε να μην έχει σημασία τι ζωή κάνεις, αρκεί να ομολογείς τα δόγματα και μάλιστα ανεξάρτητα του αν τα πιστεύεις ή όχι.

"Κι ενώ ο Θεός περιμένει να χτιστεί ο ναός του από αγάπη, οι άνθρωποι κουβαλούν πέτρες". Και διερωτάται ο άνθρωπος κραυγάζοντας: Που είναι ο παντοδύναμος Θεός; Γιατί δεν παρεμβαίνει να σταματήσει το κακό και τον ανθρώπινο πόνο; Ο συγ-

γραφέας δίνει τη δική του απάντηση: "Το να ρωτάμε γιατί ο Θεός έκανε τον άνθρωπο να πράττει το κακό, είναι σαν να ρωτάμε γιατί τον έπλασε ελεύθερο". Ίσως λοιπόν ο άνθρωπος να θέλει να είναι ελεύθερος αλλά όχι και υπεύθυνος των πράξεών του. Και όπως θα' λεγε ο Ντοστογιέφσκι: "Ο άνθρωπος οδεύει προς το φως δια μέσου του σκότους". Πρέπει, καταλήγει ο συγγραφέας, να αγωνισθεί ο άνθρωπος για να επικρατήσει το καλό και όχι να διερωτάται γιατί υπάρχει το κακό που συνήθως ο ίδιος προκαλεί... Τα θαύματα, βέβαια, επισφραγίζουν την ιδιαίτερη παρουσία του Θεού και αποτελούν τα διαπιστευτήρια ότι ο Θεός θέλει να αποκαλύψει μέσω ορισμένων ανθρώπων, το θέλημά του.

Και κλείνει με τα τελευταία του δοκίμια ο συγγραφέας, τονίζοντας ένθερμα την μοναδικότητα και σπουδαιότητα της διαχρονικής αξίας του Χριστιανισμού. Της μόνης θρησκείας που δείχνει, πως ο Θεός ο ίδιος πλησίασε τον άνθρωπο για τη σωτηρία του. Της μοναδικής ιστορικής θρησκείας. Της κατ' εξοχήν θρησκείας της αγάπης. Της θρησκείας που δεν δίνει έμφαση στο "γνώθι σ' εαυτόν" αλλά στο "απαρνησάσθω εαυτόν".

Και τούτο, γιατί ο Χριστιανισμός πρωτίστως δεν είναι θρησκεία. Λατρεία, δηλαδή, ανεξάρτητη από την πράξη και το ηθικό ποιόν των οπαδών του. Ο Χριστιανισμός είναι η μόνη θρησκεία που δεν είναι... θρησκεία. Είναι Βασιλεία Θεού, είναι εκκλησία, είναι οδός, είναι πίστη, αλλά όχι θρησκεία σαν τις άλλες, στις οποίες μπορεί κανείς να είναι πιστός χωρίς να είναι χριστός.

Ο Χριστιανισμός επιβίωσε και επιζεί χάρη στη διαιώνια αξία του Ευαγγελίου του, που συνοψίζεται στο τρίπτυχο: πίστη - ελπίδα - αγάπη.

Εμπιστοσύνη στον Θεό και στις δυνάμεις του ανθρώπου, ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον, και αγάπη στον Θεό και το συνάνθρωπο.

Και ο δρόμος είναι ένας. Είναι μονόδρομος.

Είναι ο δρόμος που οδηγεί στην αλήθεια και είναι αυτός, που υπέδειξε ένας άνθρωπος που βίωσε άχρι θανάτου την αλήθεια: "Πίστις δι' αγάπης ενεργουμένη".

Όποιος δεν μπορεί ν' αγαπήσει δεν μπορεί και να γνωρίσει, τονίζει ο συγγραφέας. Μόνο αυτός που αγαπά, γνωρίζει. Και μόνο αυτός που αγαπά μπορεί να εισχωρήσει στο άβατον. Στον κύκλο της αλήθειας.

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ ΔΟΚΙΜΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΙΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

44

Νίκος Επαμ. Φαλαγκάρας
Δικηγόρος Σερρών

***Καθήκον του συγγραφέα είναι να προβληματίζει, να αφυπνίζει διάνοιες και συνειδήσεις εκεί που πολλοί κοιμούνται ή νομίζουν πως έχουν τις απαντήσεις.
(Από τον πρόλογο του βιβλίου)***

Σε μια εποχή, όπως η σημερινή, η οποία έχει αναγάγει σε σταθερό σημείο αναφοράς του αξιακού της συστήματος τον άκρατο ατομικισμό, την καταναλωτική απληστία και την εμπορευματοποίηση των πάντων, προσωπικά δεν είμαι βέβαιος αν και κατά πόσο ο στοχαστικός λόγος γενικότερα «νομιμοποιείται» να είναι, αν όχι αναγκαίος και χρήσιμος, πάντως επίκαιρος και ευπρόσδεκτος.

Παρ' όλ' αυτά, υπάρχουν – ευτυχώς – ανάμεσά μας άνθρωποι, οι οποίοι ενσυνειδήτως και εν (επι)γνώσει των όποιων συνεπειών απορρέουν από μια τέτοια επιλογή – θεώρηση των πραγμάτων, αντιστέκονται σθεναρά στο ορμητικό ρεύμα. Εξακολουθούν να διεκδικούν το δικαίωμα να σκέπτονται, να προβληματίζονται, να συζητούν, να οραματίζονται, να ελπίζουν ότι μπορεί έτσι να ήρθαν τα πράγματα, μα έτσι δεν θα πάνε, για να δανεισθούμε τον τίτλο γνωστού βιβλίου του σπουδαίου Τούρκου συγγραφέα και υπέρμαχου της ελληνοτουρκικής φιλίας Αζίζ Νεσίν.

Μεταξύ αυτών που σκέπτονται και αντιλαμβάνονται τα πράγματα στο πνεύμα και με την οπτική που σημειώσαμε αμέσως παραπάνω, ανήκει σαφώς ο φίλος και συνάδελφος από τη Θεσσαλονίκη Δημήτρης Τσινικόπουλος, για τον οποίο περιττεύουν, νομίζω,

κάποιες ιδιαίτερες συστάσεις.

Είναι γνωστή στους παροικούντας εν Ιερουσαλήμ η μακρά και πλούσια θητεία του σε ένα ευρύ φάσμα των ελληνικών – και όχι μόνο- γραμμάτων (ποίηση, διήγημα, κριτική, μετάφραση, δοκίμιο, φιλοσοφία κλπ), παράλληλα και εν αρμονία με την ευδόκιμη άσκηση της δικηγορίας στη Θεσσαλονίκη.

Έμμονη και άλυτη εξακολουθεί να παραμένει η απορία μου πώς κατορθώνει να τα προλαβαίνει και να κρατά όλα αυτά σε μια διαρκή και σταθερή ισορροπία.

Ο Δ. Τσινικόπουλος είναι βαθιά πεπεισμένος ότι, επειδή ακριβώς ο σύγχρονος άνθρωπος όλο και περισσότερο καταδυναστεύεται από πολλούς παράγοντες και σε πολλά επίπεδα, η ανάγκη να στοχασθεί και να αναζητήσει διέξοδο στα εκκρεμή και δύσκολα προβλήματα που τον βασανίζουν είναι επιτακτική και επείγουσα.

Μέσα από τα πυκνά και άρτια δομημένα κείμενα, τα οποία τακτικότερα δημοσιεύει στον περιοδικό τύπο, αλλά και με τα (μεταφρασμένα σε διάφορες ευρωπαϊκές γλώσσες) βιβλία του, έχει δώσει προ πολλού το δικό του διαυγές ιδεολογικό και φιλοσοφικό στίγμα. Το στίγμα ενός βαθιά προβληματισμένου, ευαίσθητου και ανήσυχου ανθρώπου, που επι-

μένει να βλέπει κυρίως κάτω από την επιφάνεια των πραγμάτων. Να ανιχνεύει το αληθινό νόημα και τις πραγματικές τους διαστάσεις.

Το τελευταίο βιβλίο του Δ. Τσινικόπουλου επιγράφεται «Ανάμεσα σε 2 αιώνες – Δοκίμια» σελίδες, με πρόλογο του συγγραφέα και πίνακα ονομάτων, από τις εκδόσεις University Studio Press – εκδόσεις Επιστημονικών Βιβλίων και Περιοδικών, Θεσσαλονίκη 2008.

Με την πρώτη επαφή-ξεφύλλισμα του βιβλίου διαπιστώνει κανείς ότι πρόκειται για μια καλαίσθητη και επιμελημένη έκδοση που εύκολα προσελκύει την προσοχή και το ενδιαφέρον του, ακόμη και αν δεν γνωρίζει κάτι σχετικό για τον δημιουργό της.

Στον εν λόγω τόμο ο Δ. Τσινικόπουλος συγκεντρώνει τριάντα έξι δοκίμια, τα οποία κατανέμονται σε τρία μέρη. Εξ αυτών δέκα τέσσερα αντιστοιχούν στο πρώτο μέρος, δέκα στο δεύτερο και δώδεκα στο τρίτο.

Μέσω των σχετικά σύντομων, αλλά πυκνών, αυτών δοκιμίων θέτει και πραγματεύεται ζητήματα που περιβάλλουν και απασχολούν, σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο, τον σύγχρονο άνθρωπο, ο οποίος, εν πάση περιπτώσει και σύμφωνα με την σοφή ευαγγελική ρήση «ουκ επ' άρτω μόνω ζήσεται». Στη μετάβασή του από τον ιδιαίτερα βεβαρημένο από μεγάλα πάθη και παθήματα εικοστό αιώνα στον όχι και με τους καλύτερους οιωνούς ανατείλαντα εικοστό πρώτο αιώνα.

Ζητήματα, όπως (καθαρά ενδεικτική η αναφορά) είναι: τα σύγχρονα μέσα ενημέρωσης, η πρόοδος, η βία, ο ανορθολογισμός, η παγκοσμιοποίηση, η ζηλοτυπία, το σεξ, η διαφήμιση, ο πλούτος, η θετι-

κή σκέψη κλπ.

Ο συγγραφέας επιχειρεί, με επιτυχία, να τα προσεγγίσει και αναπτύξει με τρόπο απλό – όχι απλοϊκό- και αρκούντως κατανοητό στον μέσο αναγνώστη, αποδέκτη αλλά συγχρόνως και συνομιλητή.

Είναι, επίσης, αξιοσημείωτο το γεγονός ότι τα κείμενα διανθίζονται με ρήσεις μεγάλων (Ελλήνων και ξένων) διανοητών, πράγμα που μαρτυρεί ότι ο συγγραφέας προτού κατασταλάξει στη συγκρότηση και διατύπωση του δικού του δοκιμιακού λόγου, χρειάσθηκε να αφιερώσει πολύ κόπο και χρόνο στην έρευνα και τη μελέτη του έργου τους.

Η διαβεβαίωση – από τον πρόλογο ακόμα- του συγγραφέα ότι στόχος των αναπτύξεών του δεν είναι να δώσει έτοιμες απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα του σύγχρονου ανθρώπου τηρείται με συνέπεια. Και τούτο, όχι γιατί τέτοιες απαντήσεις αρέσκονται να νομίζουν ότι διαθέτουν μόνο οι αλαζόνες και οι επηρμένοι, αλλά κυρίως γιατί η διατύπωση ενός ερωτήματος ενέχει, πολλές φορές, μεγαλύτερες δυσκολίες, αλλά και αξία θα έλεγα, από την αντίστοιχη και πάντως σχετική και ατελή απάντηση σ' αυτό.

Ο Δ. Τσινικόπουλος, με το τελευταίο αυτό βιβλίο του, ακόμα και στη ακραία έως απίθανη περίπτωση που θα διαφωνούσε κανείς συνολικά με τις προσεγγίσεις του, εισφέρει, ούτως ή άλλως, πολύτιμη συνδρομή σε έναν ευρύτερο και γόνιμο προβληματισμό πάνω σε θεμελιώδη θέματα και προβλήματα του καιρού μας. Δημιουργεί δε ασφαλή βάση για διάλογο που είναι αναγκαίος όρος και βασική προϋπόθεση στην αναζήτηση απαντήσεων και λύσεων.